

Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi
p. 040 515 4557

HALLINTOVALITUS

5.5.2017

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
hameenlinna.hao@oikeus.fi

**Asia: HALLINTOVALITUS TAMPEREEN KAUPUNGIN
YHDYSKUNTALAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSESTÄ 4.4.2017 § 104 KATUSUUNNITELMA
HERVANNAN VALTAVÄYLÄLLE VÄLILLE ARKKITEHDINKATU–RUSKONTIE
(TOHTORINPUISTO) (Dnro TRE:2497/10.03.02/2016)**

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta (myöhemmin lautakunta) päätti hyväksyä Hervannan valtaväylälle katusuunnitelman välille Arkkitehdinkatu–Ruskontie (Tohtorinpuisto) 4.4.2017 (§ 104), liite 1. Tällä valituksella ja seuraavassa esittämillämme perusteluilla pyydämme, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumoo lautakunnan päätöksen ja estää maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n mukaisen päätöksen täytäntöönpanon ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Kaavoituksen keskeneräisyys

Hervannan valtaväylän katusuunnitelma välille Arkkitehdinkatu–Ruskontie (Tohtorinpuisto) on hyväksytty virheellisessä järjestyksessä ennen kuin katusuunnitelma-alueita koskevat asemakaavat ovat saaneet lainvoiman. Katusuunnitelman pohjoisosassa on käynnissä raitiotien sähkönsyöttöaseman asemakaavan nro 8601 kaavoitus ja suunnitelman eteläosassa on käynnissä Hervantajärven asuinalueen asemakaavan nro 8192 kaavoitus.

Sähkönsyöttöaseman asemakaava on hyväksytty 4.4.2017 samassa kokouksessa katusuunnitelman kanssa. Kyseinen asemakaava ei ole vielä lainvoimainen ja kaavan valitusaika umpeutuu 8.5.2017. Hervantajärven asuinalueen asemakaava on hyväksytty varmuuden vuoksi kahteen kertaan (21.11.2016 ja 20.2.2017) valtuustossa, mutta Pirkanmaan luonnonsuojelupiiriin yhdessä muiden luontojärjestöjen kanssa tekemien valitusten takia kaava ei vielä ole lainvoimainen. Kyseiset kaavavalitukset ovat parhaillaan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tutkittavana.

Mielestämme katusuunnitelman hyväksyminen on ollut ennenäikaista ja lainvastaista, koska katusuunnitelmaa koskevalla alueella käynnissä oleva asemakaavoitus on ollut kesken. Tämän vuoksi pyydämme, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus asettaa lautakunnan päätökselle toimeenpanokiellon asian oikeuskäsittelyn ajaksi. Katusuunnitelmassa oletetaan, että Hervantajärven raitiotiepäätelysäkki toteutuu, vaikka sen ratkaisut ovat ristiriidassa luonnonsuojelulain kanssa. Lautakunnan päätöksen toteuttaminen ennen sen lainvoimaisuutta mahdollistaa luonnonsuojelulain vastaisten ratkaisujen toteuttamisen ja haittaa Hervantajärven asuinalueita koskevan valituksemme perusteita.

Katusuunnitelmassa virhe

Päätöksen yhteydessä hyväksytty katusuunnitelma (liite 2) on päivätty 26.4.2016, vaikka katusuunnitelmaan on lisätty muun muassa Tohtorinpuistosta toukokuussa 2016 löytynyt risupesä ETRS-TM35FIN –järjestelmän koordinaateista 6816021 332620. Risupesä on käyty todentamassa Tampereen kaupungin erikoissuunnittelija, biologi Kari Kortteen kanssa maastokäynnillä 24.10.2016 (liite 3). Miten katusuunnitelmassa voi olla päivämäärä, joka ei voi mitenkään pitää paikkaansa? Sen sijaan toukokuussa 2016 nähtävillä ollut katusuunnitelma (liite 4) pitää sisällään päiväyksen 26.4.2016. Tästä voidaan päätellä, että lautakunta on hyväksynyt 4.4.2017 virheellisen asiakirjan, jossa on ainakin väärä päiväys. Lautakunnan päätös on kumottava, jotta asiakirjat voidaan tarkistaa mahdollisten muiden virheiden osalta. Myös päivämäärää koskeva virhe on korjattava virallisissa asiakirjoissa päätöksen kumoamisen jälkeen.

Virhe asian valmistelussa

Hervannan valtaväylän katusuunnitelmaehdotukset on asetettu nähtäville 2.5.2016 ilman lautakunnan hyväksyntää. Luottamushenkilöt eivät ole voineet vaikuttaa nähtävillä oleviin katusuunnitelmaehdotuksiin, vaikka Tampereen kaupungin lautakuntien johtosäännön 11§ sanoo, että ”Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on tilaajana järjestää maaomaisuuden kehittämistä, yleis- ja asemakaavoitusta sekä kaupunkiympäristön suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut.” Tampereen kaupungin virkamiehet ovat ylittäneet toimivaltuutensa laittamalla katusuunnitelmaehdotukset nähtäville niin, että luottamushenkilöt ovat saaneet nähdä ehdotuksia vain ”Ajankohtaiset asiat” –osiossa osana lautakunnan kokousta.

Lisäksi samaisen johtosäännön 4§ 2 momentti kertoo, että ”Lautakunnan tehtävänä on oman toimintansa osalta [...] 17) vastata kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista”. Katusuunnitelmaehdotusten käsittely luottamushenkilöiden kautta erillisenä pykälä osana lautakunnan kokousta (eikä ajankohtaisina asioina) antaa kuntalaisille aivan erilaisen mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa kuin nyt toteutettu muistutusten kirjaaminen. Kuntalaiset voivat ottaa luottamushenkilöihin yhteyttä esityslistan nähtyään tai luottamushenkilöt kuntalaisiin, jos katusuunnitelmaehdotukset käsitellään erillisessä pykälässä. Johtosäännön ohittaminen on osaltaan kaventanut demokratiaa Tampereella. Katusuunnitelmaehdotukset olisi pitänyt asettaa nähtäville lautakunnan, eikä virkamiesten päätöksellä. Täten katusuunnitelmaehdotukset ovat olleet nähtävillä vastoin Tampereen kaupungin omaa johtosääntöä.

Liito-orava

Katusuunnitelmassa tarjotut puuistutukset ottavat kasvaakseen ainakin 20 vuotta. Siinä ajassa liito-oravanaaraita on voinut pesiä jo kymmenkunta sukupolvea, jolloin kulkuyhteydet liito-oravapopulaatioiden välillä ovat katkenneet usean sukupolven ajaksi. Tuhoutuvien kulkuyhteyksien korvaamiseksi esitetyt istutukset on tehtävä vuosikautia ennen rakennustöiden aloittamista eikä nyt hyväksytyyn katusuunnitelman yhteydessä ole esitetty mitään tällaista suunnitelmaa. Olemassa olevat kulkuyhteydet pitää siis säästää tarpeeksi leveinä.

Ympäristöministeriön tuoreessa julkaisussa *Suomen Ympäristö 1/2017* todetaan Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyistä liito-oravan kohdalta seuraavaa:

Yksittäisen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan suojelussa ei ole käytettävissä varmoja lievennys- tai kompensatiomenetelmiä, joiden toimivuudesta olisi selkeää näyttöä. Näin ollen paikalle täytyy jäädä riittävä ala sopivaa metsää kolopuineen ja

kulkuyhteyksineen. Myöskään pönttöjen asettaminen ei usein voi kompensoida hakattua metsää, sillä kolojen saatavuus on vain yksi osa ekologisesti toimivaa lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Keinotekkoisten kulkuyhteyksien (esim. avoimelle alueelle pystytetyt pylväät) toimivuudesta ei toistaiseksi ole mitään näyttöä.

Liito-oravan suojelussa on ympäristöministeriön mukaan säästettävä sopivaa metsää kolopuineen ja kulkuyhteyksineen eikä asetettava pönttöjä ja toimimattomia pylväitä keinotekkoisiksi kulkuyhteyksiksi. Ilman todisteita kulkuyhteyspuiden kasvuun liittyvistä suunnitelmista voidaan olettaa, että katusuunnitelma-alueelle yritetään asentaa edellä mainittuja pylväitä, joiden soveltuvuudesta liito-oravan käyttöön ei ole mitään takeita.

Ympäristöministeriö on julkaissut 6.2.2017 uudet kaavoitukseen liittyvät liito-oravaohjeet (liite 5). Uusia liito-oravaohjeita ei ole käsitelty lautakunnassa, sillä päätöksen perusteluissa ei ole mainintaa ohjeiden noudattamisesta. Uusien liito-oravaohjeiden huomiotta jättäminen on ollut hyvien hallintotapojen ja luonnonsuojelulain vastaista.

Hyväksytyn Arkkitehdinkatu-Ruskontie katusuunnitelman tyyppiopikkileikkauksen (liite 6) perusteella Tohtorinpuistosta ja Ramppipuistosta poistetaan vähintään 10 metriä puita raitiotien rakentamisen yhteydessä. Tämä heikentää lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ympärillä olevaa suojapuustoa merkittävästi. Lisäksi kulkuyhteydet Tohtorinpuiston ja Ramppipuiston välillä pitenevät ainakin 20 metrillä, mikä käytännössä tarkoittaa kulkuyhteyksien tuhoutumista puistoissa olevien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen välillä.

Päätöksen perusteluissa todetaan, että liito-oravia varten raitiotien paaluvälillä 210-275 on esitetty ojapainanne ja salaojitus. Tämä ei kuitenkaan käy mitenkään selvästi ilmi katusuunnitelmasta. Lisäksi on epävarmaa, miten iäkkäiden puiden juuristo selviää salaojitusten rakentamisesta. Päätöksen perusteluissa todetaan myös, että **”Liito-oraville suotuisan kulkureitin puita ei juurikaan katkota.”** Lautakunnan päätös siis tuhoaa kulkuyhteyksiä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen välillä. Lisäksi Ramppipuistoon tehtävä uusi avo-oja heikentää siellä olevia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja poistamalla alueelta runsaasti olemassa olevaa puustoa. Tämä käy ilmi vertailemalla katusuunnitelmaa ja viimeisintä liito-oravaselvitystä (liite 7) alueelta.

Raitiotien linjaaminen Arkkitehdinkadulta Hervantajärvelle heikentää saatavissa olevan tiedon perusteella Tohtorinpuiston ja Ramppipuiston liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin vastaisesti katkaisemalla kulkuyhteyksiä ja poistamalla merkittävästi suojapuustoa.

Virkistysalueiden saavutettavuus

Katusuunnitelma vaikeuttaa Etelä-Hervannassa asuvien ihmisten kulkua Hervantajärven ja Tohtorinpuiston virkistysalueille, sillä suunnitelmaan sisältyy kahden kevyen liikenteen käytössä olevan hiekkatien katkaiseminen. Tämä vaikeuttaa Tohtorinpuiston virkistysalueen saavutettavuutta Hervannan valtavyhlän ja Ruskonkehän suunnasta saapuville kevyen liikenteen kulkijoille. Lisäksi hiekkateiden katkaiseminen vaikeuttaa kulkemista Tohtorinkadun suunnasta Hervantajärven laajoille virkistysalueille, muun muassa suosituille Hervantajärven uimarannalle. Katusuunnitelma heikentää virkistysalueiden saavutettavuutta ja heikentää kevyen liikenteen kulkumahdollisuuksia, josta hyvänä esimerkkinä on ylimääräinen kevyen liikenteen ”kunniakierros” Ruskonkehän eteläpuolella uudella kevyen liikenteen väylällä.

Lopuksi

Pyydämme, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumoaa Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan 4.4.2017 hyväksymän päätöksen § 104 katusuunnitelmasta välille Arkkitehdinkatu – Ruskontie (Tohtorinpuisto) luonnonsuojelulain vastaisena, päätöksenteossa ja sen valmistelussa ilmenneiden virheiden vuoksi ja päätöksen vaikutuksilla virkistysalueiden saavutettavuuteen ja kevyen liikenteen kulkumahdollisuuksiin.

Tampereella 5.5.2017

Heikki Toivonen
puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Juho Kytömäki
sihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Viitteet

Nieminen, M. 2017: Liito-orava (*Pteromys volans* [LINNAEUS, 1758]). – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.), Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 48–55. Suomen ympäristö 1/2017.

Liitteet

Liite 1: Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan 4.4.2017 päätös § 104 (pöytäkirja asetettu nähtäville 7.4.2017).

Liite 2: Yhdyskuntalautakunnan 4.4.2017 hyväksymä Arkkitehdinkatu - Hervannan valtavyylä (Tohtorinpuisto) katusuunnitelma.

Liite 3: Tohtorinpuiston liito-oravan risupesän tarkistus. 24.10.2016.

Liite 4: Arkkitehdinkatu - Hervannan valtavyylä (Tohtorinpuisto) katusuunnitelmaehdotus (nähtävillä 2.5.-16.5.2016).

Liite 5: Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa. Ympäristöministeriö. 6.2.2017.

Liite 6: Katusuunnitelmaehdotuksen Arkkitehdinkatu-Ruskontie tyyppipoikkileikkaus. 26.4.2016.

Liite 7: Liito-oravatilanne Hervantajärven asemakaavaehdotuksen ja Tohtorinpuisto-Ramppipuiston alueella. 27.4.2016.